

Corneliu Bogariu

BAIERU ȘI SALBA DALBĂ

COLINDE

din județul Hunedoara

2016

**31
2016**

**COLECȚIA
„ETHNOLOGICA”**

Redactori:

**MARIANA ZBERTEA
GEORGE MUNTEAN**

Sigla colecției: SIMONA RUSU

Tehnoredactare: CORNELIU BOGARIU

Culegere computerizată: DIANA BOGARIU

Coperta:

I. Dubașii de la Lăsău

Foto: Alex Popa

IV. Dubașii de la Lăsău

Foto: Alex Popa

Desene interioare: GHEORGHE BOGARIU

Desene ornamentale: MIRON SIMEDREA

Selectare desene: PAULA VOINA

Lucrare apărută la Editura KARINA - Deva

Director: ALIN BONȚA

Tipărită la CLIC COMPUTER Deva

Director: ALIN BONȚA

Adresa: Deva, str. Victor Șuiaga nr. 14

tel.: 0254-233130

www.tipardeva.ro

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOGARIU, CORNELIU**

Boieru și salba dalba / Corneliu Bogariu. - Deva : Editura Karina, 2016

ISMN 979-0-69490-025-0

ISBN 978-606-8514-99-4

784.4

398(498)

**Toate drepturile
aparțin
autorului**

Această carte apare sub egida:

**CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU
CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA
CULTURII TRADIȚIONALE
HUNEDOARA-DEVA**

Director: Mariana Deac

Salba colindelor hunedorene

În contextul socio-cultural, timpul actual, atât de complex și dinamic, cultura tradițională este marcată de noi **aspecte epistemologice** firești, într-o societate post modernă în care problemele identitare ale culturii noastre se prezintă prin noi **repoziționări și reconfigurări** în conceptul globalizării și regionalizării dezvoltării societății satului.

Din aceste motive **conservarea și valorificarea** actelor culturale populare populare, prezentate diacronic, au devenit pentru instituția noastră deziderate, din cele mai importante, în cercetarea arealelor etnofolclorice ale județului Hunedoara.

Un aspect al folclorului nostru existent ca fapt viu al spiritualității locale îl constituie **eposul colindelor**, un patrimoniu cultural recunoscut, atât pe plan local cât și național, pe care oameni cu dragoste pentru obiceiurile și datinile populare le-au pus în evidență cu un deosebit profesionalism.

Este elocventă, în acest sens, munca asiduă a **etnomuzicologului Corneliu Bogariu**, care timp de decenii a studiat și cercetat, pe arii folclorice extinse permanența obiceiului colindatului, prin identificarea și consemnarea specificului folcloric, din punct de vedere muzical, literar și interpretativ.

Această muncă laborioasă a început în 1980, prin cercetarea pe baza „convorbirilor privind calendarul și alte practici folclorice de iarnă”, cum spune autorul, în dorința de a surprinde informații, **în formă naturală**, autentică, fiindcă viața satului, cercetată azi, mai dispune de un folclor viu.

Profesorul Corneliu Bogariu a reușit astfel să culeagă aproape 2000 de colinde din peste 100 de sate, cuprinzând practic toate zonele etnofolclorice ale județului, încât astăzi încheiem publicarea celor zece volume de colinde prin **Baierul și salba dalbă**, o adevărată monografie etnomuzicală a colindelor hunedorene, publicate în colecția „Ethnologica” de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, în următoarea ordine; care a înțeles pe deplin importanța valorificării acestor culegeri:

- Vol. I Printre lini, printre mălini (2002)**
- Vol. II Roșu soare-a răsărit (2003)**
- Vol. III Fete mari făclii s-aprindă (2006)**
- Vol. IV Cu peana, cu colțu', cu cornu (2006)**
- Vol. V Berbecaş cu coarne-ntoarse (2010)**
- Vol. VI În grădină la fântână (2012)**
- Vol. VII Jos în câmpul soarelui (2013)**
- Vol. VIII Înaintea curților (2013)**
- Vol. IX Sub dalbu de răsărit (2016)**
- Vol. X Boierul și salba dalbă (2016)**

Fiecare culegere, luată în parte, se constituie ca un veritabil studiu muzical, adevărate **salbe a folclorului** hunedorean, în care sunt aduse în discuție aspecte de practică și versificație, elemente de interpretări, scări și moduri, forme arhitecturale ale muzicii populare, sisteme ritmice și repertoriu general pe zone etnofolclorice (încercând chiar o taxonomie proprie).

Prin toate acestea profesorul Corneliu Bogariu lasă cercetătorilor culturii populare, în general iubitorilor de folclor, o adevărată **opera magna** a repertoriului colindatului în vatra hunedoreană, importantă pentru spiritualitatea satelor noastre care a primit din partea forurilor culturale internaționale de UNESCO titlul de **tezaur viu** pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial. Este cazul includerii colindatului de ceata bărbătească din Lăpugiu de Sus pe lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității. La această remarcabilă apreciere se poate vedea și emulația intelectuală a etnomuzicologului C. Bogariu care a cunoscut și studiat Ținutul Pădurenilor.

Baierul și salba dalbă încheie un valoros studiu folcloric, bogat și colorat, epos al spiritualității hunedorene, acela al obiceiului străvechi al colindatului, constituindu-se ca un omagiu adus valorilor satulu nostru, dintotdeauna reper al identității și permanenței noastre pe aceste meleaguri.

Prof. Marcel Lapteș
Etnolog

Gazda:

- **de primire – 1, 2;**
- **de povățuire – 3, 4, 5, 6, 7,**

1. Sculați, sculați gazdelor

Grup / '82
Dobra, Stâncești

$J = 90$

The musical score consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The first staff begins with a treble clef and a tempo marking of $J = 90$. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter note B4, and a half note G4. The second staff continues the melody with a quarter note G4, quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter note B4, and a half note G4. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across notes.

Scu--lați, scu---lați gaz--de---lo-----ru... Scu--lați, scu---lați
gaz--de---lo-----ru... Flo--ri---le-s dal----be de mă---ru

¹Sculați, sculați gazdelor_u
Sculați, sculați gazdelor_u
Florile-s dalbe de măru

*

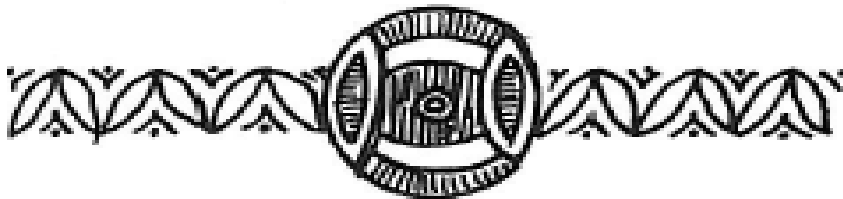
Că nu-i vremea de-adormi_{re}
Că nu-i vremea de-adormi_{re}
Florile-s dalbe de măru

Și-i vremea de-’mpodobire ...
Sculați fii și fete mariu
Și vă curăț’ curțilere
Că vă vin colindêle....

.....

-
1. *Înregistrare din spectacol*
 2.și vă curățați

2. 'Cest d'om bun...

Opriș Ștefan 61 / '82
Zam

$\text{♩} = 180$

Di-----mi-----nea---ța de Cră-----ciu-----nu Dom--nu-lui,
Doam--ne Di-----mi-----nea---ța de Cră-----ciu-----nu

Dimineața de Crăciunu
Domnului, doamne
Dimineața de Crăciunu

*

'Cest¹ d'om bun p'in² curte-*mi* umblă
Domnului, doamne

'Cest d'om bun p'in curte-*mi* umblă ...

*

Scoală fete și fecioriu...

Feciorii buți să-și înceapă, -

³Să-și măture curțilere

Că la An Nou cine vine?⁴...

Vine-on frate – on cel bătrânu
C-on căruț dalbuț cu floriu:-
Nici cuvânt nu săvârșare⁵
D'om din curte-așa-i grăiare:

- Ba nu-ți dalbuț cear cu floriu⁶
Ci-s dalbuțu de ninsoriu...
Și-am venit ca să te-'ntrebu –
Să te-'ntreb de sănătate... -
Tu să spui pē direptate⁷ -
'Cest hoșmânt îi mohorâtu⁸
Ce stă-n culme păluitu⁹ -
Păluit – nesăbăitu¹⁰ ...
Gazda cear îi grăiare:
- Nu știi, doamne, când l-ai datu, -
Când mai mic m-ai botezatu
Cu cruce de busuiocu
Să-mi petrec....
.....text uitat.....

-
1. 'cest - acest
 2. p'in – prin
 3. ?...fete curțile să măture..(!)
 4. *Textul destul de confuz (cu reluări) dă impresia de improvizație*
 5. săvârși – (aici) – terminat
 6. *vers confuz... probabil*, Ba nu-i dalbuț chiar de flori''
 7. direptate – dreptate
 8. hoșmânt (îi) mohorât – material roșiatic pentru veșmânt
 9. păluit - ...împachetat, sul, vig
 10. nesăbăit - ...necroit

3. Că nu-i vremea de dormit

Mihăiță Virgil 51 / '82
Gurasada

$\text{♩} = 135$

Scoa---lă, scoa---lă 'cest d'om bu-----nu Zo---ri-----le-s

dal-----be Că vā vin co---lin-----dă-----to-----nu

Scoală, scoală 'cest¹ d'om bunu

Zorile-s dalbe

Scoală, scoală 'cest d'om bunu

*

Că nu-i vremea de dormitu

Zorile-s dalbe

Că nu-i vremea de dormitu

*

Și-i² vremea de-'mpodobitu

Cu toate podoabele_{re}...

Că nici noi că n-am durmitu³

De-aseară - de-alaltă seară , -

Mai vârtos⁴ din iastă seară... -

Đin seara Ajunului

Până-ntr-a Crăciunului ; -